

מה אמר ראשיהמוסד
בשיחה השאית לגמרי
לראשיהמושל, והידוע
רק לעיתונאי בריטי זריז?
השבו מלאה הארץ סיפורי-ברבים
על פרשת מרכי וענונו — הנעלם
הגדול.

העיתונות הישראלית ציטטה כל
דבר שהופיע בכלי-התקשורת זר.
התוצאות: כל סיפורי-ברבים שעלה
על דעתו של עיתונאי זר כלשהו, גם
כשהוא מצדד מהאצבע, הופיע השבוע
באותיות של קירושילבנה בראש ה-
עמודים הראשונים של הצהרונים.
הקורא הישראלי בלע סיפורים אלה
בשקיקה.

דוגמה קלאסית: ראש המוסד התי-
לונן באונוני שימעון פרס על ראשיה-
שכ"ב, בגלל סידורי-הביטחון הלקויים
בכור הגרעיני. כך גילה עיתונאי
בריטי, וכך הופיע בראש החדשות
בישראל.

מכיוון ששום עיתונאי בריטי לא
היה נוכח בפגישה — אם היתה — בין
ראשיהמוסד וראשיהמושל, ולא יע-
לה כלל על הרעת מישוהו מוליף את
תוכנו של שיחות כאלה, ברור לחלוטין
שזהו ברזל, פרי דימינו הפרוה של
עיתונאי זריז. בישראל הפך לעובדה.
היכן וענונו? סיפורים כאלה
נולדו השבוע מדי יום, ומילאו את
העיתונים.

סקופ הנכד נלקח מהמתאבד

אין שום סיבה שלא גלות מי "התורם" של הכבד,
שהושלל בגופו של אליהו שרייר בנייתו השני של השתלת-
כבד שבוצע בבית-החולים "רמב"ם".
זהותו של התורם חשובה, מפני שהעניין מעורר בעיות
עקרוניות חשובות.

פירסומו של שם התורמת הקודמת, רוויטל ברנד משער-
העמקים, עורר זעם רב. במידה רבה של הצדקה. הסיבה:
מישפחת התורמת, שהחליטה לעשות מעשה יפה זה אחרי
התלבטות קשה, ביקשה שלא לזהות אותה. מן הראוי היה
לכבד בקשה כזאת — הן מטעמי הגינות, הן כדי לעודד
בעתיד תרומות מצד מישפחות שגם הן ירצו באלמוניות.
אין הרבה מישפחות המעוניינות לעמוד במרכז של
פסטיבל ציבורי דווקא בשעה שהן עומדות על קיברי
יקיריהן.

אולם במיקרה מסויים זה המצב שונה במהותו.

הכבד לניתוח השני נלקח משלמה הראל, האיש שהרג את
בני מישפחתו ואת עצמו.

מכיוון שכל בני-מישפחתו הקרובים, לפי הגדרת החוק,
נקטלו על-ידו, לא היתה יכולת ולא היה צורך חוקי לשאול
רשות ללקיחת הכבד.

אולם הלקיחה מעוררת שאלות אחרות.
יתכן מאוד כי הראל לקח בסכיוזרניה — מחלת-נפש
שאין עדיין ודאות גמורה לגבי סיבותיה. יש חוקרים
הסבורים כי זוהי מחלה תורשתית, שמקורה בגנים. אם כן,
עלולים גנים אלה להיות מועברים אל המושל באמצעות כל
איבר מגופו של החולה, והכבד על אחת כמה וכמה.

רוצח-מתאבד הראל ואשתו
סכיוזרניה

מתעוררות גם שאלות אחרות לגבי לקיחת כבד מאדם
בנסיבות כאלה. יש אפשרות שקרובי-מישפחה רחוקים
יותר של הראל יעוררו את העניין ויעמידו אותו במבחן
מישפטי.

גם במיקרה זה נהג "רמב"ם" בחיפזון תמוה, שמקורו ברצון
ליצור "עובדות בשטח" (ראה עמודים 18 - 19).

על כל פנים, אין כל סיבה שלא למרסם את שמו של הראל,
כי לא היתה כל בקשה מצד מישוהו לשמור את זהותו בסוד,
ואין — למרבה הצער — מי שיכול להימנע על-ידי הפירסום.

מיפגשים

בדרך לבוקארשט

הדרך היתה רצופה
משברים. אך היוזמה
כבר השיגה את מטרתה
העיקרית: הפגנה נגד חוק
אנטי-דמוקרטי

לחץ יוצר לחץ נגדי. זהו חוק בטבע.
לאפעם נעשו נסיונות להנהיג
במדינה חוקים דראקוניים, בעלי אופי
אנטי-דמוקרטי.
התוצאה היתה תמיד הפוכה.
דוגמה קלאסית לכך היתה חקיקת
תוק לשון הרע בשנת 1965. למרות
מחאות רבות, חוקקה הכנסת החמישית
את החוק הדראקוני, בצורתו המחמירה.
המטרה הגלויה היתה לשתק את ה-
עולם הזה, שהיה הגורם האופוזיציוני

מוטב היה לממשלת-ישראל לפרסם
הודעה מוסמכת ואמיתית, ולענות בי-
גלוי על השאלות שהשרידו את העולם:
● היכן וענונו?

● אם הוא בישראל, כפי שטענו כל
העיתונים הורים שכתבו על הפרשה
— מה יהיה גורלו האם יועמד לדין?
באיוה שלב נמצאים ההליכים בעניינינו?
● מהן העובדות האמיתיות לגבי
עברו בישראל, שרותו במיתקן הגר-
עיני וקורותיו לאחר מכן?
כמו תמיד, תוכיח גם הפרשה הזאת
כי פירסום האמת לאמיתה היא
המדיניות הנכונה ביותר.

כתריסר השנים האחרונות נערכו
עשרות פגישות בין אישי אש"ף ובין
אישים ציוניים מישראל, חברי המו-
עצה הישראלית למען שלום ישר-
אלי-פלסטנין.

לכל הפגישות האלה היו כמה
תכונות משותפות:

● השתתפו בהן מישלחות מצומי-
צמות משני הצדדים, שהתמחו בפגיי-
שות אלה ושנוצר ביניהן אמון הדדי.
● לצד הישראלי היה מצע מדיני
ברור, ועל כסיו זה התקיימה ההי-
דברות.

● אף שהפגישות היו חוקיות, התי-
ארגנו כל הפגישות האלה בסוד, ורק
אחרי שנערכו ניתן להן פירסום כפי
שהוסכם בין הצדדים.

הפגישה המתוכננת בבוקארשט היא
בעלת אופי שונה לגמרי. היא נועדה
להיות פגישה רחבה ביותר, כשעשרות
רבות של משתתפים צריכים לבוא
מישראל, וכמה עשרות מצד הפלס-
טינים. למשתתפים הישראליים אין
מצע אחיד וריעה אחידה. היוזמה לא
נשמרה בסוד, אלא פורסמה מראש
בהרחבה רבה על-ידי שני הצדדים.

מטרת הפגישה, הפעם, היא בראש
וראשונה הפגנה נגד החוק המביש
שהתקבל על-ידי שני הצדדים.
פעולה למען השלום.

למחרת היום. היוזמה לפגישה
נולדה בעת ובעונה אחת בכמה מקומות
כבר למחרת קבלת החוק.

בין היוזמים היו אנשים המשתייכים
לחוגים שונים. ביניהם העיתונאי אמנון
קפליק והסופרת יעל לוטן, שניהם
חברי המועצה הישראלית למען
שלום ישראל-פלסטנין. יחד איתם
פעל לטיף דורי, ראש המחלקה
הערכית של מפ"ם. דורי, יליד עיראק,
מייצג דיעות חריגות במיפגנתו, אולם
עד כה ניתן לו לפעול, מאחר שמפי-
לגתו קיוותה למשך באמצעותו קולות
ערביים ומיזרחיים.

בעוד שאלה ריכוזו סביבם חוג גדול
של סופרים, עיתונאים, אמנים ואנשי-
רוח, צמחה במקביל יוזמה של חוגים
מיזרחיים חדשים. ביניהם:

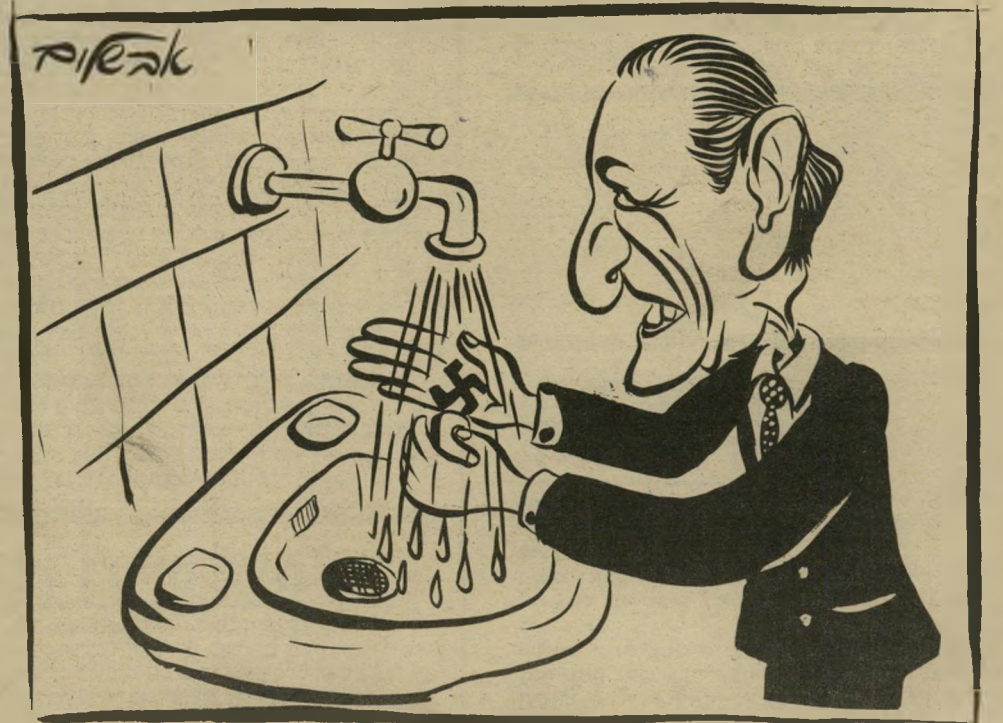
● המיזרח אל השלום, תנועה
שקמה לפני שלוש שנים כדי לפתח
יוזמות-שלום מטעם יהדות המיזרח.
פעילים בה אנשים כמו הד"ר שלמה
אלבן, עורך-הדין אברהם בדרגון,

היעיל ביותר במדינה. התוצאה: העולם
הזה הקים רשימת-בחירות, ערכו
נבחר לכנסת השישית והשביעית. חוק
לשון הרע שונה וכמה מחומרותיו
בוטלו. מאז צעד חופשי-העיתונות
במדינה צעד גדול קדימה.

"חוק הפגישות" (תיקון הפקודה
למניעת טרור), שבא לאסור כל דר-
שיח עם אנשי אש"ף למען השלום,
עשוי להוליד תוצאה דומה. הוא עורר
זעם עמוק בחוגים רבים.

השבוע התכוננו כמאה אנשי-רוח,
פעילי-שלום ואחרים להשתתף בפי-
גישה פומבית עם ראשי אש"ף בברי-
קארשט. כדי להפגין את זעמם על ה-
חוק. הדבר עשוי להיות לאחת הפגי-
גנות החשובות ביותר בתולדות המי-
דינה.

דף חדש. הפגישה המתוכננת
נועדה לפתוח דף חדש בתולדות
הפגישות הישראליות-פלסטניות.

"זה לא יורד במים!"

המוסיקאי מני ברזילאי, המחנך רודו
מחלב ועוד.

● החזית המיזרחית, גוף שהוקם
על-ידי כוכבי שמש, משרידי הפנתרים
השחורים, בני-דרור ימיני, ושהדמות ה-
בולטת בו הוא השחקן יוסף שילוח
(ראה עמודים 14 - 16).

● דרשיח ישראל-פלסטנין, גוף
שצמח מתוך עצומה של מאה יהודים
מיזרחיים, שבראשו עומד לטיף דורי.
התעוררות זו של אינטליגנציה
מיזרחית צעירה, הפונה אל דרך-
השלום, היא תופעה חברתית-פוליטית
בעלת חשיבות עליונה, ויתכן כי יזמה
זו תיתן לה רחיפה מברכת אל הבימה
הפוליטית.

● כמעט משבר. ריבוי היוזמות
והחוגים המעורבים בהן גרם לקשיים
רבים.

היה זה אך טבעי שיהיו נסיונות
מצד חוגים שונים למושך את העניין
אליהם, כדי להפיק מן היוזמה תועלת
פוליטית מקומית. על רקע זה היו
מתחיות. התבטאות של חוג אחר
עוררה מורת-זרוח בחוגים האחרים, והיו
ריגעי-משבר. אך היוזמה צברה ביני-
תיים תנופה, ולכן לא גרמו חיכוכים
אלה להתפוצצות. בסוף הוחלט שתהיה
מישלחת אחת, ובה שתי קבוצות: אחת
של המיזרחיים ואחת של אנשי-רוח.
היוזמים קבעו מראש שלא ייתנו
לשום מיפגנה להטביע את חותמה על
היוזמה. הוחלט שלא לשתף בה חברי-
כנסת, חברי-כנסת-לשעבר ואישים
מרכזיים אחרים של המיפגנות, אולם
ברגע מסויים נוצר משבר כאשר נודע
כי עוזי בורשטיין, המוכיר רכי-הפעלים
של רק"ח, אדם הרגיל להכניס את ידו
לכל התארגנות פוליטית שמאלית
בארץ, עומד על כוונתו להשתתף
במישלחת. תחת לחץ כבד, נאלץ
לוותר על כך.

ביום השלישי השבוע, פחות מ-24
שעות לפני מועד הפגישה איים משבר
חמור על המישלחת הישראלית,
ובעיקר בגלל התככים של רק"ח. כמה
מן החוגים איימו לפרוש מן היוזמה.

חוקי או לא? התוכנית, כפי שהתי-
גבשה במגעים השונים:

● המישלחות תהיינה אורחות אגרי-
רתי-הסופרים הרומנית, שבראשה עומד
נשיא רומניה, ניקולאי צ'אושסקו. כך
תהיה החסות רשמית-לארשמית.